

Fritidsförskrivning av läkemedel i Region Västerbotten

Läkemedelscentrum (LMC) har tagit fram denna riktlinje för fritidsförskrivning. Tanken är att både förskrivare och LMC som beviljar arbetsplatskoder ska ha något att luta sig mot.

Denna riktlinje finns i Regionens ledningssystem och hittas även via regionvasterbotten.se

Omfattning

Denna riktlinje gäller för legitimerad sjukvårdspersonal med förskrivningsrätt inom Region Västerbotten.

Bakgrund

Det finns ett behov av att ha en riktlinje kring fritidsförskrivning att luta sig mot vid utgivande och uppföljning av arbetsplatskoder inom Region Västerbotten.

Syfte

Att förtydliga vilka som har rätt att fritidsförskriva läkemedel inom Region Västerbotten och vilka regler som gäller vid fritidsförskrivning.

Lagar och andra krav

Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2021:75) om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit.

Ansvar och befogenheter

Läkemedelscentrum ansvarar för att ge ut nya arbetsplatskoder och att följa upp behörighet till dem.

Beskrivning/Genomförande

Socialstyrelsen definierar fritidsförskrivning som läkemedelsförskrivningar som inte görs inom ramen för vård som ges av vårdgivare, fritidsförskrivning görs av förskrivare på fritiden. Det ställs samma krav

på fritidsförskrivningar som på förskrivningar som görs hos vårdgivare. Fritidsförskrivning ska vara lika patientsäker som annan förskrivning och förskrivaren har det fulla medicinska ansvaret för denna. Fritidsförskrivning kan på ett enkelt sätt avlasta en annan vårdenhet och då förskrivningsrekommendationer följs blir fritidsförskrivning resursbesparande för regionen.

Vem får fritidsförskriva läkemedel?

All legitimerad sjukvårdspersonal med förskrivningsrätt kan förskriva läkemedel på sin fritid och efter pension. För legitimerade förskrivare är behörigheten inte kopplad till tjänsten och förskrivningsrätten gäller därför även på fritiden och efter pension.

Vid särskilda förordnanden, till exempel vid läkares allmäntjänstgöring (AT), är behörigheten att förskriva recept kopplad till den tjänst som förordandet avser. Förskrivare med särskilt förordnande får endast förskriva läkemedel inom ramen för det särskilda förordandet, d.v.s. inte på fritiden.

Hur ska fritidsförskrivning gå till?

Sedan 10 maj 2022 är elektronisk förskrivning huvudregel och gäller även vid fritidsförskrivning. Förskrivning via telefon får endast göras undantagsvis i brådskande fall. Förskrivare anställda inom Region Västerbotten, där förskrivning hör till arbetet, använder sin ordinarie arbetsplatskod vid fritidsförskrivning och ska inte ansöka om någon separat arbetsplatskod för detta syfte.

Fritidsförskrivning ska om möjligt ske i regionens journalsystem där förskrivningen dokumenteras. Förskrivare som inte är anställda i Region Västerbotten, som arbetar i en verksamhet utanför vården, eller som gått i pension, måste däremot ansöka om en arbetsplatskod för fritidsförskrivning.

För att få en arbetsplatskod beviljad ska man förutom att ha en personlig förskrivarkod även vara folkbokförd i Region Västerbotten. Det är inte specifikt reglerat i lagstiftningen hur fritidsförskrivning ska utföras, eller vilka läkemedel som omfattas, men det är den enskilde förskrivarens ansvar att även denna förskrivning görs i enlighet med de regelverk som finns.

Vid fritidsförskrivning i Region Västerbotten gäller följande:

- Regionala medicinska riktlinjer och Terapirekommendationer ska följas.
- Dyra läkemedel eller specialistläkemedel ska inte fritidsförskrivas.
- Särskilda läkemedel och läkemedel med risk för missbruk bör inte förskrivas.
- Förskrivningen bör endast täcka ett tillfälligt behov och förskrivaren ska vara väl förtrogen med läkemedlet. Vid kronisk sjukdom bör patienten hänvisas till ordinarie vårdenhet/vårdgivare.
- Förskrivaren får inte ta betalt för sin förskrivning eller bedriva konkurrerande verksamhet mot sin arbetsgivare. Tas avgift ut ska förskrivaren ha en egen arbetsplatskod för privat verksamhet och ett godkännande av bisyssla från arbetsgivaren.

Uppföljning

En arbetsplatskod gäller endast så länge förutsättningarna avseende arbetsplats och behörighet är uppfyllda. Giltighetstiden för en arbetsplatskod tidsbegränsas som regel till 5 år men med möjlighet till förlängning.

Regionen följer upp förskrivarnas behörighet till fritidsförskrivning. Vid misstanke om eventuell oegentlig förskrivning kontaktas förskrivaren och bedömning av lämplighet görs.

I de fall fritidsförskrivning inte sker i enlighet med regionens regler kan arbetsplatskoden stängas av. Beslut om avstängning av en arbetsplatskod för fritidsförskrivning fattas av Region Västerbottens Hälso- och sjukvårdsdirektör.

Referenser

[Socialstyrelsen: Läkemedelsförskrivning på fritiden och efter pension](#)

[Förordnanden och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit - Vägledning till Läkemedelsverkets föreskrifter \(HSLF-FS 2021:75\)](#)

Therese Ahlepil, apotekare, Läkemedelskommittén

Värmebölja i sommar?

På Region Västerbottens webbsida [Vid värmebölja](#) hittar du information som är bra att känna till. Regionens riktlinjer inför och vid värmebölja ska fungera som stöd för chefer, arbetsledare och personal inom vård och omsorg för att minska hälsoriskerna vid värmeböljor för patienter och brukare.

Här finns bland annat allmänna råd om värmebölja och riskgrupper samt information om läkemedel som kan ge värmerelaterade biverkningar och hur läkemedel bör förvaras.

